

УДК 378.147:811.11

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК СУЧАСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В АГРОТЕХНІЧНИХ ВНЗ

СКРИПЕЦЬ Я.А.

*Студентка 2 курсу, факультет іноземних мов
Науковий керівник ХОМИЧ В.І., кандидат філологічних наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП Національного
університету біоресурсів та природокористування України «Ніжинський
агротехнічний інститут»,
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*

У статті розглядаються різноманітні творчі підходи до вивчення іноземної мови, зокрема, створення мовного портфоліо, рольові ігри, групова і парна робота студентів, метод проектів. Також обґрунтовано їх роль у спонуканні студентів до процесу вивчення іноземних мов, що є необхідним компонентом майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: творчість, креативність, мовне порт фоліо, метод проектів, рольові ігри, робота в парах.

Постановка проблеми

Розвиток та модернізації освіти у вищих аграрних навчальних закладах потребує проведення широкого кола наукових досліджень і розробок, пов'язаних із впровадженням у навчальний процес, а особливо, у процес вивчення іноземних мов для професійного спілкування, новітніх технологій та сучасних підходів. Випускники аграрних ВНЗ повинні володіти іноземною мовою на достатньому для особистісного та професійного спілкування рівні, а для цього потрібно забезпечити ефективність навчання та покращити якість отриманих знань.[2, 3, 5, 6]

Метою статті є обґрунтування необхідності творчого підходу до викладання іноземних мов в аграрних ВНЗ, адже він забезпечує розвиток комунікативних і професійних компетенцій та стимулюють майбутнього фахівця у самоосвіті. Іноземна мова допомагає студентам пізнавати духовне багатство іншого народу, краще зрозуміти культуру свого народу, підвищує рівень їхньої освіти, а тим самим адаптує до сучасного освітнього та наукового простору. Країнознавчі знання сприяють розвитку загальної ерудиції, що є однією з важливих передумов забезпечення здатності до міжкультурного спілкування і досягнення у ньому взаєморозуміння.

Виклад основного матеріалу та результати дослідження

Мовна політика Ради Європи, створення загальноєвропейських стандартів у системі вищої освіти, розвиток міжнародних зв'язків та поширення

сучасних інформаційних технологій висувають нові вимоги до рівня підготовки фахівців, які володіють іноземною мовою, адже розширення європейського академічного простору й інтеграція до нього України надає можливості громадянам країни долучатись до участі в різноманітних освітніх проектах, зокрема продовжувати освіту за кордоном, проходити стажування та міжнародну практику, налагоджувати контакти між українськими й зарубіжними вищими навчальними закладами. Використання цих можливостей без набуття високого рівня володіння вміннями іншомовного мовлення практично недосяжне, оскільки опанування певних мовленнєвих умінь є необхідною умовою розвитку творчої співпраці студентів, викладачів і науковців на міжкультурному рівні, що, у свою чергу, потребує високого рівня розвитку й вдосконалення навчальних стратегій користувачів іноземної мови.

Отже, активний курс України на євро інтеграцію та приєднання до Болонського процесу вимагає радикальних змін щодо підходів викладання іноземної мови (за професійним спрямуванням), активізації новітніх технологій навчання. Запровадження сучасних технологій, підходів та методів навчання іноземної мови в навчальний процес має підняти якість викладання та вивчення мов, а також зробити його наближеним до європейського формату. Для покращення якості знань студентів з іноземних мов слід використовувати вищезгадані підходи, які дають змогу урізноманітнити та вдосконалити процес викладання іноземних мов в агротехнічних ВНЗ та зробити його максимально наближеним до умов реальних професійних ситуацій.

Творчий підхід у процесі вивчення іноземної мови впливає з її загальної стратегії. Нею виявляється комунікативний підхід. Мова розглядається як засіб спілкування й вивчається через особисту діяльність студентів. Урок іноземної мови розглядається як діяльність спілкування. Типовими завданнями є пошуково-креативні: заповнення інформаційних прогалин, рольові ігри, вирішення проблем тощо.

Типовими формами роботи є групова й парна робота. Ці форми мають велике значення для формування творчої особистості студента. Вони тренують позитивну взаємозалежність та індивідуальну відповідальність. Взаємодія вічна-віч формує товариську вправність. Сам процес роботи в групах чи парах завжди є творчо-пошуковим: завдання ставиться перед групою й у кожного виникає стимул відзначитись і зробити свій внесок. Використання групових форм роботи створює умови як для розвитку мислення, так і для самоствердження особистості.

Приєднання України до Болонського процесу в європейській системі освіти, тобто до реформи інтернаціоналізації освіти, позначилось і на викладанні іноземної мови. Своєрідним виміром міжкультурних контактів став процес розробки «мовного портфеля».

Важливою складовою ґрунтовної мовної підготовки є, безперечно, правильна і методично виважена організація самостійної роботи студентів, що

сприяє формуванню високого рівня самоосвітньої компетенції майбутніх фахівців.

Сучасна методика орієнтована на забезпечення керованого навчального процесу з прогнозуванням реальних результатів навчальної діяльності та її ефективності. Одним із дієвих засобів розвитку особистості користувача мовою вважається метод мовного портфоліо як ефективного інструменту навчання іноземних мов і формування певної автономії користувачів у навчанні.

Портфоліо розглядають як набір або папку документів з навчального предмета, компонента навчальної діяльності, що відбувається при педагогічному супроводі вчителя[7]. Основною метою використання мовного портфоліо є стандартизація вимог до вивчення іноземних мов. Як спосіб організації навчання портфель інтегрує всі складові процесу навчання (викладання, навчання, оцінювання). Використання цього підходу сприяє підвищенню обізнаності студентів з різними складовими навчального процесу, зокрема мовної підготовки, адже він дозволяє визначати, корегувати й контролювати індивідуальні освітні «траєкторії» кожного студента; відстежувати, аналізувати та змінювати напрямки діяльності викладача; об'єднувати кількісну й якісну оцінку здібностей студента; здійснювати оцінювання на основі свідомої рефлексивної самооцінки студента.

Європейський мовний портфель дозволяє студентам побачити свої успіхи, оцінити їх, порівняти їх із цілісною системою рівнів володіння мовами. Мовні портфелі створюються для різних груп студентів відповідно до обраного ними профілю [7].Європейський мовний портфель має три розділи: мовний паспорт, мовна біографія, досьє. Один з розділів мовного паспорта «Що я вже можу?». Студенти аналізують свої досягнення: я можу назвати своє ім'я, запитати в когось, що він любить, розповісти, де я живу, щось попросити, спитати, як справи, прочитати листівку, написати своє ім'я, вік та адресу. Цей аналіз приносить студентам задоволення від отриманих результатів, підштовхує їх до постановки перед собою власних цілей, яких вони можуть досягти, до творчої діяльності. Досьє включає учнівські роботи: отримані чи написані листи та листівки, проекти, фоторепортажі зі стислим коментарем, касети й т.п. [8, 10].

Креативність, здатність творити - характерні риси більшості особистостей. Це дано їм природою, цьому їх навчали батьки. У школі навчання креативності триває, у ВНЗ – продовжується. У цьому процесі розрізняють кілька етапів: розуміння; застосування; аналіз; синтез [9].

На етапі розуміння вчитель дає слухачам такі завдання: перефразуйте, упізнайте, опишіть, знайдіть, повідомте. На етапі застосування студент розв'язує задачі, застосовуючи свої знання та вміння: візьміть інтерв'ю, розіграйте, подраматизуйте, проілюструйте. На етапі аналізу завдання можуть бути такими: поділити інформацію на частини, відрізнити, поставити запитання, скласти перелік, обговорити. На етапі синтезу завдання такі:

запропонуйте, складіть, розташуйте, сплануйте. Студент розв'язує задачу, зводячи інформацію до купи, що потребує творчого мислення.

Окремо треба сказати про роль технічних засобів навчання. Вони є важливими і необхідними впродовж усього періоду вивчення іноземної мови. Вони не лише разом з учителем вводять слухача в іншомовний світ, вони допомагають викликати й підтримувати позитивні емоції, без яких про творчість і креативність говорити не доводиться. Адже креативність базується на бажанні, а бажання треба вміти формувати та підтримувати. Недарма кажуть, що в хорошого вчителя студенти на уроці роблять, що хочуть, але хочуть вони те, що потрібно вчителю.

При збереженні раніше згаданих видів навчальної діяльності важливе значення ми надаємо змістовним рольовим іграм, створенням учителем проблемних ситуацій пошукового характеру, коли студенти самостійно шукають причини явищ, подій, учинків. Це збуджує пізнавальний інтерес учнів. Студенти долучаються до методу проектів. Це можуть бути або власні «Моя майбутня професія», «Моя сім'я», або колективні проекти «Наше місто», «Наш навчальний заклад», «Перспективи розвитку АПК в Україні», диспути «Продаж землі в Україні: за чи проти?» Такі проекти можуть бути довготривалими. Основними рисами створення проекту у процесі вивчення іноземної мови є: створення реальних життєвих ситуацій; їх націленість на розвиток уяви та збагачення знань; обов'язкова мотивація; розвиток навичок; навчання співробітництву; адекватність завдань для кожного студента.[3]

Метод проектів - це не український винахід. Американський професор Кілпатрік вважає, що у процесі реалізації проектів знання не лише набувають особливої міцності та усвідомлення, а й асоціативно пов'язуються з отриманим задоволенням, що стає поштовхом до нового пошуку. Пошук у свою чергу викликає нові асоціації, нові проекти

Усі завдання, які використовуються під час вивчення іноземних мов, повинні бути комунікативно-спрямовані та налаштовувати студентів на правильне трактування проблемної ситуації, що вимагає розумового напруження та стимулює мовленнєву активність студентів у процесі обговорення проблеми [4].

Висновки та перспективи подальших досліджень

Отже, підсумовуючи вищезазначене, можна говорити про наступне:

Для того, щоб студенти могли долучатись до участі у різноманітних освітніх проектах, зокрема продовжувати освіту за кордоном, проходити стажування та міжнародну практику, налагоджувати контакти між українськими й зарубіжними вищими навчальними закладами їм необхідно більш досконало володіти іноземними мовами. Для реалізації цієї мети викладачі та студенти агротехнічних ВНЗ повинні творчо підходити до викладання та вивчення зазначеної дисципліни. Необхідно вміти створювати

мовне порт фолію, використовувати рольові ігри та метод проектів з тематикою майбутньої професії.

У подальшому робота стосуватиметься розробки відповідного комплексу вправ та завдань творчого характеру з використанням лексики професійного спрямування.